

ชื่อเรื่อง	การเป่าอากาศเพื่อรักษาคุณภาพข้าวระหว่างการเก็บรักษา
ผู้แต่ง	ธีรานันท์ ชันงาม ละมุล วิเศษ บพิท บุผโชติ และ ณิชพล ภูมิสะอาด
ที่มา	วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 41 : 1 (พิเศษ) : 461-464 (2553)
คำสำคัญ	ข้าวต้น; การเก็บรักษา; คุณภาพ

บทคัดย่อ

สภาวะในการเก็บรักษาข้าวมีผลต่อคุณภาพของข้าว โดยเฉพาะร้อยละข้าวต้นและความชื้น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดในการประเมินราคาข้าวในตลาด ดังนั้นการเก็บรักษาข้าวในสภาวะที่เหมาะสมจึงสามารถรักษาคุณภาพข้าวไว้ได้ งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของข้าวขาวดอกมะลิ 105 ภายใต้การเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส แบบมีการเป่าลมเย็น โดยเก็บข้าวในถัง 3 ถัง โดยถังที่ 1 และ 2 เริ่มเก็บที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส มีเงื่อนไขคือเครื่องจะทำการเป่าลมเย็นเมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยในกองข้าวเท่ากับ 18 และ 20 องศาเซลเซียส ในถังที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ส่วนถังที่ 3 เก็บที่อุณหภูมิแวดล้อมโดยเครื่องจะทำการเป่าเวลา 05:00 – 07:00 น.ทุกวัน ในแต่ละถังบรรจุข้าว 250 กิโลกรัม วัดอุณหภูมิของข้าวในถัง 3 จุด ได้แก่ ด้านล่าง (สูง 30 เซนติเมตร) กลาง (สูง 60 เซนติเมตร) และด้านบน (สูง 90 เซนติเมตร) ของถัง สุ่มตัวอย่างข้าวเปลือกก่อนการเก็บรักษาและทุกเดือนเป็นระยะเวลา 3 เดือน ที่ตำแหน่งเดียวกับจุดวัดอุณหภูมิ นำมาวิเคราะห์ความชื้น ร้อยละข้าวต้น และดัชนีความขาว เปรียบเทียบกับข้าวเปลือกในกระสอบ ผลการทดลองพบว่า จากข้าวเปลือกเริ่มต้นความชื้น ร้อยละ 14.24 มาตรฐานเปียก มีค่าลดลงในระหว่างการเก็บรักษาในทุกสภาวะ มีค่าอยู่ในช่วงร้อยละ 9.07- 11.60 มาตรฐานเปียก ส่วนปริมาณร้อยละข้าวต้นของถังที่ 1 ถังที่ 2 และในกระสอบ เมื่อเปรียบเทียบกับข้าวก่อนการเก็บรักษาปริมาณข้าวต้นเริ่มต้นจากร้อยละ 30.42 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 35.07 35.23 และ 32.31 ตามลำดับ ส่วนถังที่ 3 ลดลงเหลือร้อยละ 27.69 สำหรับดัชนีความขาวในทุกสภาวะอยู่ในช่วง 73.56 – 76.24